2 1 1 2 9 5

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

12 декабрь, сешанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 238 (1240)

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 8 декабрь куни Россия тадбиркорлари ва саноатчилари уюшмасининг раиси Аркадий Вольский ҳамда Россия бирлашган саноат партияси раиси Владимир Шчербаковни қабул қилди.

Учрашув чоғида Ўзбекистон ҳамда Россия ишбилармонлари ва саноатчилари ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлаш, савдо-сотиқ ва иқтисодий соҳалардаги ҳамкорликни кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

А. Вольский учрашув олдидан мухбирларнинг саволларига жавоб бера туриб, Россия ҳамда Ўзбекистон саноатчилари ва тадбиркорлари алоқаларини ривожлантириш борасида ҳал этилиши лозим бўлган муаммоларни ўзбек ҳамкасблари билан муҳокама этиш учун бу ерга келганини таъкидлади. Улар сирасига келгуси йил февраль ойида Тошкентда Ўзбекистон ва Россия саноатчилари учрашувини уюштириш, товарлар биржасини ташкил этиш, қарорғоҳи Тошкентда жойлашадиган «Ўзбекистон-Россия савдо уйи» қўшма корхонасини тузиш, янги самолётлар ишлаб чиқариш соҳасида Киевдаги Антонов номли авиация-конструкторлик бюроси, Самара ва Тошкент авиация заводлари ўртасидаги ҳамкорликни янги поғонага кўтариш каби масалаларни киритиш мумкин.

А. Вольскийнинг фикрича, Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги ҳамкорликни ҳар иккала мамлакатнинг имкониятлари даражасига кўтариш учун, аввало, қонунларни ўзаро мувофиқлаштириш зарур. Масалан, Ўзбекистонда чет эл инвестицияларини ҳимоя қилиш ва уларни кафолатлаш тўғрисида қонунлар қабул қилинган. Россияда ҳам энди ана шундай қонунлар қабул қилиш керак. Шунинг учун ҳам кўпгина хорижий фирмалар Россиядан Ўзбекистонга келмоқда. Бунинг сабаби Ўзбекистондаги мавжуд барқарорлик, сармоядорлар ва ишбилармонларга яратилган қулай шароитлардир.

(ЎзА).

СУРАТДА: қабул пайти. Р. НУРИДДИНОВ (ЎзА) олган тасвир.

ЯНГИ ТЕМИР ЙЎЛ ҚУРИЛИШИ БОШЛАНДИ

Республикамизнинг жанубий вилоятлари — Қашқадарё ва Сурхондарёнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётини тезлаштириш, темир йўлда юк ташишнинг транспорт таъминотини яхшилаш, мамлакат темир йўл тармоғини шакллантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси 1995 йил 17 августда «Ғузор-Бойсун-Қумқўрғон (Қизил Октябрь) янги темир йўл линиясини лойиҳалаштириш ва қуриш масалалари тўғрисида» қарор қабул қилган эди.

Бу ҳужжатни иккала воҳа меҳнаткашлари зўр қониқиш билан кутиб олгандилар. Куни кеча эса Қарши-Китоб темир йўлининг 31-километрида ана шу янги йўналишнинг қурилиши бошланганига бағишланган тантанали митинг бўлиб ўтди. Унда Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларининг жамоатчилик вакиллари, лойиҳачилари, қурувчилар ва темирйўлчилар иштирок этдилар.

Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков йиғилганларни мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган мазкур темир йўл қурилиши бошланганлиги билан қутлади. Қашқадарё вилояти ҳокими Озод Пармонов ва Сурхондарё вилояти ҳокими Жўра Нораллиев ҳамда бошқалар сўзга чиқиб, республика ҳукумати, хусусан, Президентимизнинг ташаббуси билан ишлаб чиқилган бу улкан лойиҳанинг амалга оширилиши истиқлол берган истиқболни янада яқинлаштиради, юртимиз обод ва фаровон бўлади, деб таъкидладилар.

Митингда республика Бош вазирининг ўринбосарлари Қ. Ҳаққулов, Р. Юнусов қатнашди.

Шу куни 231-километр масофада бунёд этиладиган Ғузор-Бойсун-Қумқўрғон темир йўли линиясининг дастлабки метрларига пўлат излар ётқизилди.

П. ҒАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МОЛДОВАЛИК ДЎСТЛАР СОВҒАСИ

Ўзбекистон Конституцияси кенг байрам қилинган кун пойтахтимизнинг Юнусобод туманида жойлашган болалар уйи тарбияланувчилари учун қўшалоқ шодиёна бўлди. Молдованинг Ўзбекистондаги элчихонаси ходимлари рафиқалари шу куни болалар уйига ташриф буюриб, уларни қутлуғ байрам билан қутладилар. Улар Кишиневдаги «Стяуа» ҳиссадорлик бирлашмаси номидан болаларга 20 минг сўмлик кийим-кечаклар совға қилдилар.

— Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Молдовага, Молдова Бош вазири Андрей Сангелийнинг Ўзбекистонга ташрифларидан сўнг мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик тобора ривожланиб бормоқда, — деди Молдованинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси рафиқаси Г. Дудэу. — Ўтган йили табиий офат туфайли жабр кўрган Молдова халқига Ўзбекистон биринчилар қаторида ёрдам кўрсатган эди. Бу йил ёзда эса Оролбўйидаги экология ҳалокати минтақасида яшаётган ўзбекистонлик 120 бола Молдовада дам олиб қайтди. Бу халқларимизнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги мустаҳкамланиб бораётганидан дарак беради.

(ЎзА).

МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШ ДАВР ТАЛАБИ

Бозор муносабатлари ҳар бир жабҳага кириб бораётган бугунги кунда республикамизнинг давр талабига жавоб бера оладиган, ўрта махсус билимга эга мутахассисларга бўлган эҳтиёжини қондириш учун қандай ишларни амалга ошириш лозим?

Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ташаббуси билан Бухорода ўтказилган «Ўрта махсус ўқув юртлари бозор муносабатлари шароитида» деб номланган иккинчи республика илмий-амалий конференциясида ана шу муҳим масалалар муҳокама қилинди. Унда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги раҳбарлари, республикамиздаги турли вазирликларга қарашли ўрта махсус ўқув юртлари ходимлари қатнашди.

Мамлакатимиз коллеж ва техникумлари ёшларимизнинг муайян касб-ҳунарни эгаллаб, халқ хўжалиги учун зарур мутахассислар бўлиб етишишида муҳим ўрин эгаллайди. Ҳозирги кунда мазкур ўқув юртларида ўз ихтисослигини пухта биладиган, шу билан бирга, янгича иқтисодий шароитда фаолият юритишга қобил ҳамда янги касб эгаларини тайёрлаш, ўқув тизимини янада такомиллаштиришга катта эътибор берилмоқда. Икки кун давом этган республика илмий-амалий конференциясида бу борада амалга оширилаётган ибратли ишлар тўғрисидаги маърузалар тингланди. Шунингдек, ўрта махсус ўқув юртлари олдида турган муаммолар, фаолиятни янада такомиллаштириш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

(ЎзА).

ТАШРИФ САМАРАЛИ БЎЛДИ

Вазирлар Маҳкамасида Америка Қўшма Штатларининг савдо вазири ўринбосари Бэрри Карлер бошчилигидаги расмий делегацияси вакиллари билан якуний учрашув бўлди. Учрашувга республиканинг бир қанча вазирликлари ва идоралари раҳбарлари таклиф этилди.

Бош вазир ўринбосари, Ўзбекистон ташқи иқтисодий алоқалар вазири Ў. Султонов учрашувда сўзга чиқиб, АҚШ савдо-саноат доираларининг бу ташрифи ниҳоятда самарали бўлганини таъкидлади. Савдо ва конверсия соҳасида бир қанча ҳужжатлар имзоланди.

Учрашувда АҚШнинг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Стенли Тэумлер Эскудеро иштирок этди.

Шу куни Америка расмий делегацияси аъзолари республика ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашдилар.

(ЎзА).

БАНК ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИ

Тошкентда республика Марказий банкида Ўзбекистон банклари ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари раҳбарлари иштирокида кенгайтирилган кенгаш ўтказилди. Республика банк тизимининг ўн бир ойлик иш якунлари чиқарилди ва йилни муваффақиятли якунлашга доир вазифалар муҳокама қилинди.

Кенгашда сўзга чиққан Марказий банк бошқарувининг раиси Ф. Муллажонов Президент Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Самарқанд ва Қашқадарё вилоят кенгашларида сўзлаган нутқи банк тузилмалари ишини яхшилашда муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлади. Шунингдек, у банк соҳасида аниқланган камчиликларни ва нуқсонларни тезроқ бартараф этиш учун Марказий банк томонидан амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида сўзлади.

Кенгаш якунлари юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

(ЎзА).

ПАТЕНТШУНОСЛИК — ЖИДДИЙ КАСБ

Европа Патент маҳкамаси мутахассислари гуруҳи Тошкентда бўлди. Ярим ой давомида улар Ўзбекистон Патент маҳкамасидаги ҳамкасбаларига иш жараёнида дуч келинадиган аризачилар ҳужжатлари билан ишлаш тартибини ўргатди.

Бу ёрдам «Тасис» дастури доирасида амалга оширилмоқда. Келажакда ғарб мутахассислари ўзбекистонлик экспертлар билан аниқ материаллар асосида алоҳида машғулотлар олиб бориб, ўзаро тажриба ва билим алмашишни кўзда тутмоқдалар. Улар ниҳоятда мураккаб бўлган патентшуносликни ўрганиш жараёнини ва ўқитишнинг етарли даражада сифатли бўлишини фақат шу йил билангина таъминлаш мумкин, деб ҳисобламоқдалар. Чунки Европанинг патентга доир қонунларига биргина янги ишламани ёки ихтирони текширишнинг ўзига камида икки йил ажратилган.

(ЎзА).

РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ СУДИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий судида йиғилиш бўлиб ўтди. Унда Олий суд раиси У. Мингбоев маъруза қилиб, юртимиз тарихига Мустақиллик Конституцияси бўлиб кирган Асосий Қонунимиз ҳуқуқий давлат қурилишининг тамал тоши бўлганлигини, унда биринчи марта суд ҳокимияти эътироф этилиб, суд ва судьялар мавқеи кўтарилганлиги, эндиликда улар ўзларига билдирилган ишончга муносиб бўлиб, уни ҳалол меҳнат билан оқлашлари зарурлигини айтиб ўтди. Шунингдек, йиғилиш қатнашчилари республикамиз Президентининг Самарқанд ҳамда Қашқадарё вилоят кенгаши сессияларида сўзлаган нутқларидан келиб чиқиб, суд идораларини ҳалол-пок кадрлар билан таъминлаш, жиноятчиликка нисбатан муросасиз кураш олиб боришни йўлга қўйиш лозимлигини таъкидладилар.

М. САИДОВ.

Биротаям танқид натижасиз қолмайди

«ШАКЛ ЯНГИЧА, МАЗМУНИ ЭСА ЭСКИЧА»

(«Халқ сўзи», 1995 йил 14 октябрь)

Мақолада Хоразм вилоятидаги айрим туманлар ва хўжаликларда чорвачиликда хусусийлаштириш ишларидаги нуқсонлар кўрсатиб ўтилганди.

— Мақола вилоят деҳқончилик саноати уюшмасида туман «Агрохизмат» уюшмаси, жамоа хўжаликлари ва ҳиссадорлик жамиятлари раҳбарлари, мутахассислари иштирокида атрофлича муҳокама қилиниб, тегишли чора-тадбирлар белгиланди.

Вилоятда чорвачиликда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштира бориб, 96 хўжаликнинг 130 фермаси хусусий ҳиссадорлик жамиятларига айлантирилди.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 24 мартдаги 96-сонли қарори асосида 26 хўжаликнинг 36 қорамолчилик фермаси танлов асосида ким ошди савдоси орқали шахсий мулк қилиб сотилди.

Ҳозирги кунда хусусийлаштиришда асосий эътибор чорва фермаларини ҳақиқий эгаларига, яъни ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотлар моҳиятини тушуниб етадиган тадбиркор, ишбилармон раҳбар ва мутахассисларга беришга қаратилмоқда.

Мақолада номлари қайд қилинган Урганч туманидаги «Ғалаба», Янгибозор туманидаги «Санжар» ҳиссадорлик жамиятлари жамоа тасарруфига қайтарилиб, ким ошди савдоси орқали тадбиркорларга шахсий мулк қилиб сотилди.

Самара бермаётган ҳиссадорлик жамиятларини йил охиригача танлов асосида сотиш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

Мақола «Сардор», «Амударё», «Хоразм», «Оқ булоқ», «Қўнғирот», «Жайҳун», «Тонг», «Янгиобод», «Оталиқ», «Чорвадор» ва бошқа хусусийлаштирилган фермаларда вилоят деҳқончилик уюшмаси, туман «Агрохизмат» уюшмаларининг мутахассислари ва жамоа аъзолари иштирокида муҳокама қилинди.

Чорва моллари бош сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, зооветеринария қоидаларига асосан озиқлантиришни ташкил қилиш ва етарли миқдорда озуқа тайёрлаш бўйича аниқ тадбирлар белгиланди.

Гўшт ва сут тайёрлов ташкилотлари томонидан шартнома асосида келишилган нархларда қабул қилинмоқда. Бундан ташқари ушбу маҳсулотларни ҳиссадорлик жамиятлари деҳқон бозорларида эркин нархларда сотмоқдалар.

Мақолада кўрсатилган камчилик, нуқсонларни тугатиш, ҳиссадорлик жамиятларини ташаббускор, ишбилармон раҳбар, мутахассис кадрлар билан таъминлаш чоралари кўрилмоқда. Бу иш вилоят ва туман «Агрохизмат» уюшмаларининг доимий назоратига олинган.

Р. ҚУТЛИМУРОДОВ,
Хоразм вилояти агросаноат уюшмаси раиси.

«БОШЛАНДИ-Ю ТАШЛАНДИ»

(«Халқ сўзи», 1995 йил 27 октябрь)

Газетамизда ушбу сарлавҳа остида чоп этилган мақолада Бандихон туманидаги «Дўстлик» жамоа хўжалигида газлаштириш ишлари бундан қарийб икки йил олдин бошланган бўлса-да, кейинчалик ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги танқид қилинганди. Жавоб хатида, жумладан, шундай дейилади:

«Мақола тумандаги тегишли ташкилотлар ва мутасадди раҳбарлар ҳамда мутахассислар иштирокида муҳокама қилинди. Ҳақиқатан ҳам «Дўстлик» жамоа хўжалиги раҳбарлари 1994 йилда қўшни Шеробод туманидаги «Аланга» кичик корхонаси билан шартнома тузишган. Унга корхона хўжаликни газлаштириши, жамоа хўжалиги эса ўз навбатида шерикларига пиёз бериши лозим эди. «Дўстлик» жамоа хўжалиги шартномага мувофиқ кичик корхонага 1994 йилда 300 тонна, бу йил 150 тонна пиёз етказиб берди.

Ушбу маҳсулот эвазига «Аланга» кичик корхонаси хўжаликни газлаштиришни бошлаган ва давом эттираётган эди. Аммо лойиҳа-смета ҳужжатларида айрим камчиликлар борлиги учун иш бир мунча муддат тўхтаб қолди.

Айни кунларда газлаштириш ишлари давом эттирилмоқда. Туман ҳокимлиги «Дўстлик» жамоа хўжалиги ҳудудини газлаштиришни ўз назоратида тутиб турибди».

Х. ЙЎЛДОШЕВ,
Бандихон тумани ҳокими.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

«Халқ сўзи» газетасига 1996 йил учун обуна бошланди. Газетамиз келгуси йил ҳам одатдагидек ҳафтада беш марта нашр қилинади.

ОБУНА БАҲОСИ

РЕСПУБЛИКА ВИЛОЯТЛАРИДА ВА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА

Якка тартибдаги обуначилар учун:
1 ойга 99.25 сўм, 3 ойга 297.75 сўм, 6 ойга 595.50 сўм, 12 ойга 1191.00 сўм.

Ташкилотлар учун:
1 ойга 129.55 сўм, 3 ойга 388.65 сўм, 6 ойга 777.30 сўм, 12 ойга 1554.60 сўм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

Якка тартибдаги обуначилар учун:
1 ойга 72 сўм, 3 ойга 216 сўм, 6 ойга 432 сўм, 12 ойга 861 сўм.

Якка тартибдаги обуначилар обунани абонент қутиларига расмийлаштирган ҳолларда:
1 ойга 56 сўм, 3 ойга 163 сўм, 6 ойга 336 сўм, 12 ойга 672 сўм.

Ташкилотлар учун:
1 ойга 155 сўм, 3 ойга 423 сўм, 6 ойга 801 сўм, 12 ойга 1555 сўм.

Ташкилотлар обунани абонент қутиларига расмийлаштирган ҳолларда:
1 ойга 106 сўм, 3 ойга 318 сўм, 6 ойга 636 сўм, 12 ойга 1272 сўм.

Индекс 64608

СЕВИМЛИ ГАЗЕТАНГИЗГА ОБУНА БЎЛИШГА ШОШИЛИНГ!

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

МИЛЛИЙ ВАЛЮТАНИ МУСТАҲКАМЛАШ — БАРЧАМИЗНИНГ ВАЗИФАМИЗ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг ўринбосари М. АСҚАРОВ билан мулоқот

— Маҳмуджон Аҳматович, маълумки, миллий валюта нафақат давлат белгиси, балки мустақилликнинг ҳам рамзидир. Уни кучли, жаҳон мамлакатлари тан олувчи ва тадбиркорларнинг эътиборини ўзига жалб эта оладиган валютага айлантириш барчамизнинг вазифамиз. Зеро, Президентимиз Давлат ва жамият қурилиши академиясининг очилиш маросимида сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, ҳозирги пайтдаги ва яқин келажакдаги энг устивор масала — бу миллий валютани мустаҳкамлаш масаласидир. Шу боис ҳам республика ҳукумати ва Марказий банки сўмимизнинг эркин муомаладаги валюталарга нисбатан ички айирбошланишини таъминлашга йўналтирилган қатор чора-тадбирларни амалга оширмоқда. Бунинг самараси ўлароқ, бугун валютамизнинг жорий айирбошланишига эришилмоқда. У анча барқарор бўлиб қолди.

Бу гал суҳбатимизни 1995 йил 20 октябрда Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган «Марказий банк патентлари эгалари операцияларини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 413-қарордан бошласак. Ушбу ҳужжатдан кўзланган асосий мақсадлар нималардан иборат?

— Ҳукумат қарорининг асосий мақсадлари республика истеъмол бозорини маҳсулотлар билан тўлдириш, хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш ва миллий валютанинг ички айирбошланишини кенгайтиришдир. (Унинг қабул қилиниши, албатта, Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг аниқ мақсадга йўналтирилганлиги, доимийлиги ва орқага қайтарилмаслиги ҳамда улар босқичма-босқич ва қатъий равишда ҳаётга татбиқ этилаётганидан далолат беради). Хусусан, мазкур ҳужжатда 1995 йил ноябрдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг патентларини юридик ва жисмоний шахсларга бериш, шунингдек, патент эгаларига, улар республикага олиб келаётган товарларнинг турларидан қатъий назар, ваколатли банклар орқали сўмларни эркин муомаладаги валютага айирбошлаб бериш кўзда тутилган. Ўзбекистон Республикасига олиб кириш тақиқланган ёхуд халқаро амалиётда белгиланган тартибга мувофиқ зарур лицензия ёки рухсатномасиз олиб келинаётган товарлар бундан мустасно. Наркотик моддалар, қурол, ҳарбий техника, радиоактив моддалар, тақиқланган мавзудаги кино, видео, аудио маҳсулотлари ҳамда кимёвий моддалар ва бошқалар шулар сирасига киради. Бундан ташқари, ҳукуматнинг бундан аввалги қарорларига мувофиқ, махсус рўйхатда белгилаб берилган озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат маҳсулотларини олиб келиш бўйича чеклашлар олиб ташланди. Бу ўз навбатида корхона ва ташкилотлар, шунингдек, якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланаётган фуқаролар, яъни патент эгалари бўлган резидентлар — юридик ва жисмоний шахсларга четдан келтирилган товарларини чекланмаган миқдорда мамлакатга олиб кириш ҳамда уларни сотишдан тушган тушумларни белгиланган тартибда ваколатли банклар орқали Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида айирбошлаб олишларига имкон беради. Шу мақсадда қарорда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликларига патент эгалари сонини кескин кўпайтириш ҳамда уларнинг республикага олиб келган маҳсулотларини аҳолига сотишдан тушган тушумларининг ўз вақтида айирбошлаб берилишини таъминлаш топширилди.

— Бугунги кунда бу борада қандай ишлар амалга оширилмоқда? Муҳими — самара кўзга ташланаяптими?

— Истеъмол бозорини четдан келтирилган сифатли маҳсулотлар билан тўлдираётган ҳамда Марказий банк патентига эга бўлган юридик ва жисмоний шахслар ҳафтасига 17-20 тага кўпаймоқда. Республикамиз бўйича эса уларнинг сони 500 га яқинлашмоқда. Шундан 77 фоизи Тошкент шаҳрига тўғри келади.

Энди иккинчи саволингизга тўхталадиган бўлсак, шубҳасиз, самара бор. Агар жорий йилнинг биринчи ярмида патент эгалари ҳар ойда Ўзбекистон Республикаси валюта биржаси орқали нақд сўмларни эркин муомаладаги валютага ойига ўртача 16,7 млн. АҚШ доллари ҳажмида айирбошлаган бўлсалар, иккинчи ярим йилликнинг ўтган 4 ойида эса бу кўрсаткич ўртача 30,8 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Бошқача айтганда, патент бўйича тушумни айирбошлаш ойига 2 баробар ошди.

Ёки бошқа бир мисолни олиб кўрайлик. 1994 йилда Валюта биржасидаги савдо ҳажми 112 млн. АҚШ долларига тенг бўлган бўлса, шу йилнинг январь-ноябрь ойларида бу кўрсаткич 1,3 млрд. АҚШ долларига етди. Жумладан, патентлар бўйича 259,4 млн. АҚШ доллари айирбошлаб берилди.

Бироқ шуни айтиш керакки, ҳозирги пайтда бундай патентга эга қарийб 101 та корхона импорт бўйича келтирилган маҳсулотларни сотишдан тушган тушумларини тўплаш юзасидан ўз фаолиятларини йўлга қўйганларича йўқ. Улар ҳатто ҳанузга қадар ана шу тушумларни айирбошлаш ҳақида ваколатли банкларга мурожаат қилишмаган. Бу ҳол валюта операцияларини амалга оширишга рухсатнома олган айрим ваколатли банклар ва маҳаллий ҳокимликлар патент эгаларига зарур ёрдам кўрсатишга панжа орасидан қараётганликларидан далолат беради.

— Сизнингча, ҳозир истеъмол бозорини сифатли маҳсулотлар билан тўлдиришга масъул бўлган барча лавозимдаги шахсларнинг асосий эътибори нимага қаратилмоғи керак?

— Улар ҳар бир қўшма корхона, фирма ва компанияларни республика валюта бозорига кенгроқ жалб этиш мақсадида амалий ишлар олиб боришлари зарур.

— Маҳмуджон Аҳматович, кейинги йилларда аҳолининг катта қисмини четдан маҳсулот олиб келиш ва уни республикамиздаги йирик бозорларда сотиш билан боғлиқ тадбиркорлик фаолияти ўзига жалб этмоқда. Аммо МДҲ давлатлари, Туркия, Бирлашган Араб Амирликлари, Ҳиндистон ва Покистон каби хорижий мамлакатлардан товарлар келтириш уни сотишдан тушган сўмларни валютага айирбошлашни талаб этади. Шу боис тадбиркорлар қасрга мурожаат қилганлари маъқул?

— Валюта айирбошлаш операциялари фақат ваколатли банклар ва банк муассасаларининг чет эл банкнотлари тўлов қобилиятини аниқловчи замонавий воситалар билан жиҳозланган айирбошлаш шохобчалари орқали амалга оширилиши мақсадга мувофиқ. Бундай шохобчалар тармоғи тобора кенгайиб бормоқда. Масалан, ҳозир Тошкентда ихтисослаштирилган валюта айирбошлаш шохобчаларидан ташқари 8 та йирик бозорда 16 та ваколатли банкнинг 45 та шохобчаси фаолият кўрсатаяпти. Шундан 36 таси кўчма, яъни бевосита автомашиналарда жойлашгандир. Улар «хуфия бозор»нинг йўлига гов қўйиш билан бирга, аҳоли онгига «Валюта операцияларини фақат пул айирбошлаш шохобчаларида амалга ошириш зарур» деган фикрни сингдираётир.

Айни чоғда валюта айирбошлаш шохобчаларининг фаолиятида муайян қийинчиликлар ҳам борки, бундан кўз юмиб бўлмайди. Айтайлик, ҳар куни уларда бир тадбиркорга ўртача 5-15 минг АҚШ доллари ҳажмидаги нақд валютани айирбошлаш операциялари амалга оширилмоқда. Бу — бир жисмоний шахсга ойига ўртача 110—330 АҚШ доллари берилди дегани. Агар ана шу миқдорни айирбошлаш шохобчаларига мурожаат қилган шахсларнинг умумий сонига кўпайтирсак, мазкур кўрсаткич кунига 0,9 — 1 млн. АҚШ долларини ташкил этади. Энди шундай бир ҳолатни кўз олдингизга келтиринг: тадбиркор-сотувчи валюта айирбошлаш шохобчасининг туйнукчаси олдида пул тўла катта сумка ёки целлофан халтани ушлаб турибди. Бундай пайтда, биринчидан, унинг шунча миқдордаги маблағни бехавотир сақлаши анча мушкул. Иккинчидан, банк ходими пулни қайта санаш, банкнотларни текшириш ва нақд валютани тадбиркорга бериш жараёнида анча вақтни сарфлайди. Валюта айирбошлаш шохобчаларида АҚШ долларининг сўмга нисбатан айирбошлаш қийматини ваколатли банклар мустақил равишда белгилайдилар. Бинобарин, уларнинг асосий вазифаларидан бири аҳолининг нақд доллар кўринишидаги жамғармаларини замонавий банк оборотига жалб этиш ва олинган сўмларни юқори фоизли турли хил депозитларга жойлаштиришдан иборатдир.

Шуни ҳисобга олиб, Марказий банк жисмоний шахслар, яъни хусусий тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи резидентлар мамлакат фуқароларига Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида сўмларни ҳеч қанақа тўсиқсиз АҚШ долларига айирбошлаш ҳуқуқини берувчи узоқ муддатли патент олишни таклиф этди. Бу усулнинг афзалликлари талайгина:

— тадбиркор буюртма асосида ўзига тегишли суммани ваколатли банк орқали расмий биржа курси бўйича 30-35 фоиз паст қийматда долларга айирбошлаб олади.

(ҳозир айирбошлаш шохобчаларида бир АҚШ доллари 50,00 сўмга тенг бўлса, бу ерда 36,00 сўмдир);

— у ўз ёнида олиб юрадиган катта миқдордаги сўм ёки доллардан иборат нақд пул маблағларини сақлаш ташвишидан холи бўлади;

— сотиб олиш, ҳисоб варағига ўтказиш ва четдан келтирилаётган товарларга ҳақ тўлаш учун пул маблағларини бериш ёки чет элга ўтказиш ишини, мижознинг топшириғига кўра, ваколатли банк бажаради.

Ҳозирги кунда хориждан товарлар олиб келиш ва уни Тошкентнинг энг йирик бозорларида сотиш билан шуғулланаётган 12 нафар тадбиркор (жисмоний шахс) ана шу қулай ва ниҳоятда фойдали ҳуқуқдан фойдаланмоқда. Қисқа муддат мобайнида улар томонидан қарийб 500 минг АҚШ доллари ҳажмидаги тушум айирбошланди. Марказий банкда эса яна патент бериш ҳақидаги 5 та ариза кўриб чиқилмоқда.

— Дарвоқе, Марказий банк патентини бериш тартиби қандай?

— Бу жуда осон: жисмоний шахслар — резидентлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига ариза кўринишидаги илтимосномани тақдим этадилар. Бунга, шунингдек, улар сўмлар ва валютадаги маблағлари мавжудлиги тўғрисидаги ваколатли банкнинг маълумотномасини, якка тартибда меҳнат фаолияти курсатиш учун Тошкент шаҳри, вилоятлар ва туман ҳокимликлари томонидан берилган патентни илова қиладилар.

Таассуфки, айрим жисмоний шахслар банкда ҳисоб варақалари очиш орқали замонавий тадбиркорлик фаолиятини юритишдан онгли равишда ўзларини олиб қочмоқдалар. Сабаби — улар давлат солиқларини тўлашни хоҳламайдилар, ўз даромадларини эса яширишни афзал кўрадилар. Аммо бир ҳақиқат аён: Ўзбекистон Республикасининг қонунчилиги бундай тадбиркорларни ҳам ваколатли банкларнинг хизматларидан фойдаланишга мажбур этади. Бу ўз навбатида нафақат уларнинг фойдасига, балки миллий ғуруримиз — сўмнинг мустаҳкамланишига ҳам хизмат қилади.

Яна шундай ҳоллар ҳам учрамоқдаки, республикамизнинг турли ҳудудларида яшовчи баъзи «ишбилармон»лар айирбошлаш шохобчаларидан валюта харид қилиб, унга Ҳиндистон, Эрон, Афғонистон, Покистон ва МДҲ мамлакатларининг тадбиркорлари келтирган майда улгуржи маҳсулотларни сотиб олмоқдалар. Шу тариқа улар мустақил давлатимиз қонунчилигини қўпол равишда бузаётирлар. Ваҳоланки, бу ҳужжатда «Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ягона ва қонуний тўлов воситаси — сўм» эканлиги аниқ белгилаб қўйилган. Енгил ва мўмай фойда кетидан қувган бояги «учар»ларнинг кирдикорлари эса, албатта, солиқ ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимларининг эътиборидан четда қолмайди.

— Мазмунли суҳбатингиз учун ташаккур.

«Халқ сўзи»нинг махсус мухбири Икром ЎТБОСАРОВ, суҳбатлашди.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

АЪЗО БЎЛМАГАНЛАР ҲАМ ҚЎШИН КИРИТИШАЯПТИ

Боснияда тинчлик битимини ҳаётга жорий этиш бўйича амалга ошириладиган ҳарбий тадбирларда НАТОга аъзо 16 мамлакат ва мазкур ҳарбий альянсга аъзо бўлмаган яна 14 давлат қўшинлари иштирок этади.

Бу ҳақда НАТО бош котиби вазифасини бажарувчи Сержо Баланцино журналистларга маълум қилди. НАТОга аъзо бўлмаган, лекин Боснияга ўз ҳарбий қисмларини юбораётган мамлакатлар рўйхатидан собиқ Иттифоқ республикалари — Эстония, Латвия, Литва, Россия, Украина, Осиёдан эса Покистон ўрин олган.

ВАҚТИНЧАЛИК ШАРТНОМА

Брюсселда Қозоғистон республикаси билан Европа иттифоқи ўртасида вақтинчалик савдо тўғрисидаги шартнома имзоланди.

Шунингдек, божхона соҳасида ҳамкорлик қилиш ҳақидаги протоколга ҳам қўл қўйилди. Бундан ташқари, тижорат, саноат ва интеллектуал мулкларни ҳимоя қилиш ҳақидаги декларациялар қабул қилинди. Мазкур ҳужжатлар Қозоғистоннинг Европа иттифоқи иқтисодиёти билан мувофиқлашувига хизмат қилади.

СУРАТДА: Намибия пойтахти Виндхук.

ҲАММАСИГА МЕРОСХЎР ЭМАС, ДЕЙИШАЯПТИ

Словения, Хорватия, Македония, Босния ва Герцеговина ҳукуматлари БМТ котибияти номига расмий мактуб йўллади.

Унда Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан Югославия Иттифоқ Республикаси (ЮИР)ни собиқ ЮСФРнинг меросхўри сифатида тан олмаслик талаб қилинади. Словения ташқи ишлар вазири Зоран Талернинг таъкидлашича, ЮСФРдан ажралиб чиққан мазкур республикалар ЮИРни БМТда собиқ Югославия ўрнини эгаллаши ва унинг бутун бойликларига эгалик қилишига бутунлай қаршидир.

ЯНА ФАЛОКАТ

«Озарбойжон ҳаво йўллари» давлат концернига қарашли «ТУ — 134» йўловчи самолёти Нахичеван аэропортига яқин ерда ҳалокатга учради.

Дастлабки маълумотларга кўра, 48 киши ҳалок бўлган, 33 киши жароҳат олган. Концерн вакилининг хабарига қараганда, самолёт двигателларидан бири тўсатдан ишламай қолган ва учувчилар ҳаво кемасини жуда ёмон шароитда қўндиришга мажбур бўлганлар. Ушбу ҳалокатдан бир ҳафта бурун эса Бокудаги хусусий авиакомпанияга қарашли «Боинг — 707» юк самолёти номаълум сабабларга кўра қулаб тушган эди.

ЁН БОСИШДА АЙБЛАДИ

Америка Қўшма Штатлари Кашмирнинг Покистонга қарашли қисмида ҳарбий ҳаво кучлари базасини жойлаштириш режасини ишлаб чиқмоқда.

Бу эса ўз навбатида Ҳиндистон ҳукуматини жиддий ташвишга солмоқда. Ҳиндистон ушбу масалани АҚШ ҳукумати билан дипломатия йўли орқали муҳокама этиш ниятида. Айни пайтда Покистоннинг ўзида ҳам бу режага кескин қарши чиқаётганлар топилди. Навоз Шариф бошчилигидаги мухолиф партия Беназир Бхутто ҳукуматини АҚШга ён босаётганликда айблади.

ҚАРОҚЧИЛАР КАРВОННИ ТАЛАШДИ

Москвадан Луганскка жуда кўп миқдорда видеоаппаратура маҳсулотлари олиб келаётган Украинанинг ҳиссадорлик жамиятига қарашли юк машиналар карвони қароқчилар ҳужумига учради.

Қуролланган номаълум шахслар 3 та «Волво» юк машинасига ортилган 400 минг АҚШ доллари миқдоридаги товарни тортиб олган. Қароқчилар ҳайдовчиларни бир кун мобайнида тутиб турганидан сўнг уларга юкхонаси бўм-бўш машиналарни қайтариб берган. Жиноятчилар қидирилмоқда.

МУЛК ШАКЛИ ЎЗГАРДИ-Ю, АММО ПЕШТАХТАЛАР ҒАРИБЛАШДИ

Сабаби — хусусийлаштирилган дўконлар эгалари ҳаракат қилиб мол топиш ўрнига «олма пиш, оғзимга туш», деб ўтиришибди

Қуйи Чирчиқ туманида қишлоққа саноатни олиб келиш, шунинг ҳисобига қўшимча иш жойлари ташкил этиш, ҳамма хил харидоргир моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга катта аҳамият берилаяпти. Ҳозир туман маркази ва қишлоқларда 75та кичик корхона фаолият кўрсатмоқда.

Ушбу кичик корхоналарда одамлар 25 турдаги маиший хизматдан баҳраманд бўлишлари мумкин. Шунингдек, 18 номдаги қайта ишланган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, 20 номдаги қурилиш ашёлари, 12 номдаги озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

Кичик корхоналарни ташкил этиш, айниқса, тумандаги «Ўрта Чирчиқ» очиқ турдаги савдо ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамияти йўли билан яхши йўлга қўйилган. Шулардан бири консерва заводидир. Завод кенг, ёруғ бинога жойлашган. Ускуналар чет элники. Бу ерда одамларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шароитлар яратилган.

Ўтган муддат мобайнида завод жамоаси туман хўжаликларида етиштирилган мева, узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаб, 38 минг банка консерва, шарбат, мураббо, джем, томат тайёрладилар. Айни кунларда улар дўконлар пештахталарини безаб турибди.

Яқинда завод қошида макарон цехи ҳам ишга туширилди. Хитой Халқ Республикасидан келтирилган ускуналарда ҳозир 3-4 хил сифатли макарон маҳсулотлари тайёрланмоқда.

— Биз бир килограмм рожки, вермишель, макаронни ҳозир 24 сўмдан сотяпмиз, — дейди жамият раиси Тўра Хўжахонов. — Яқинда маҳсулотимиз яна ҳам арзон бўлади. Бундай дейишимга асос бор. Чунки юртимизда дон, хусусан буғдой етиштириш тобора кўпаймоқда.

Шуни назарда тутиб, биз Хитойдан электр билан ишлайдиган тегирмон сотиб олдик. У донни ўзи саралайди, ўзи тозалайди, ўзи ювади, ўзи қуритади ва ун қилади. Тегирмон синовдан муваффақиятли ўтди. Энди ун эмас, донни сотиб олиб, ундан макарон маҳсулотлари тайёрлаймиз. Бу бизга ҳам, аҳолига ҳам бирдай фойдали. Келажакда шу ерда кондитер маҳсулотлари тайёрлашни ҳам йўлга қўямиз.

Дарҳақиқат, «Қуйи Чирчиқ» очиқ турдаги савдо ишлаб-чиқариш ҳиссадорлик жамияти тасарруфидаги савдо тармоқларини ўз маҳсулоти билан иложи борича кўпроқ таъминлашга ҳаракат қилмоқда. Бу йўлда уларга кичик корхоналар катта наф келтираётир. Биз бунга савдо дўконлари пештахталарини кўздан кечирганда яна бир карра амин бўлдик.

Хўш, тумандаги ҳамма савдо тармоқларида ҳам маҳсулот тури етарлими? Уларнинг нархи аҳолини қониқтирадими? Афсуски, бунга ҳа, деб жавоб бериш қийин. Туманда шу пайтгача анчагина савдо тармоқлари хусусийлаштирилган. Уларга ёрдам бериш мақсадида «Мустақиллик» хусусий дўконлар уюшмаси ҳам ташкил этилган. Унинг бошлиғи Жўра Отабоевдир.

Лекин уюшма раҳбарияти Президентимиз Ислом Каримов халқ депутатлари Қашқадарё вилояти кенгаши сессиясида сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, савдо соҳасида дўконлар хусусийлаштирилганига қарамасдан ҳали ҳам мавжуд савдо ташкилотлари раҳбарларининг ўзлари эски усулда маҳсулот тақсимоти билан шуғулланиб келмоқда. Шу сабабли баъзи бир савдо шоҳобчаларида зарур бўлган озиқ-овқат маҳсулотлари йўқ.

Туман марказида қурилган ва уюшма раисига тегишли бўлган янги дўкондамиз. Пештахталарда моллар кам. Борлари ҳам фақат чанқовбосди ва спиртли ичимликлардан иборат. Ун, шакар, совун, ёғ кўринмайди. Бор молларнинг бирортасига нархи ёзилмаган. Бунинг устига дўконда касса аппарати йўқ. Магазин сотувчиси — уюшма раисининг турмуш ўртоғи Гулбаҳор Отабоева молларни хоҳлаган нархда пулламоқда. У харидорни лақиллатишни яхши биларкан-у, дўкон қайси ташкилотга тегишли эканлигини билмас экан.

Тумандаги «Фахр» хусусий дўконида ҳам аянчли манзарани кўрдик. Бу ерда ҳам аксарият молларнинг баҳоси ёзилмаган. Ун, ёғ йўқ. Биз дўкон мудири, илгари туман савдоси раҳбари бўлиб ишлаган Насрулло Жўраевдан бунинг сабабини сўраганимизда:

— Фонд йўқ, шунинг учун мол келтиролмаяпмиз, — деб баҳона қилди. Ваҳоланки, «Қуйи Чирчиқ» очиқ турдаги савдо ҳиссадорлик жамияти ўз фондидан ун, ёғ учун «Мустақиллик» хусусий дўконлар уюшмасига ҳам улуш ажратган. Лекин уюшма раҳбарлари, дўкон мудирларининг нўноқлиги туфайли бу маҳсулотлар олинмаяпти.

Ҳозир «олма пиш, оғзимга туш», деб ўтирадиган замонлар ўтиб кетди. Замон елиб-югурадиган, излайдиган, топадиган тадбиркорларники. Дўконни хусусийлаштириб, пештахта ортида пашша қўриб ўтирган билан иш битмайди. Ҳаракат қилиш, йўқни йўндириш керак. Ана шундагина ҳақиқий ишбилармон, деган ном оламиз.

«Фахр» хусусий дўконида эса молларнинг аксарият қисми Тошкентдаги фирмалардан олиниб, устига осмон баробар нарх қўйилган нарсалардир. Масалан, шакарни олайлик. Намиқиб, қотиб қолган шакар ўз товар кўринишини йўқотган. Усти сап-сариқ. Нархи эса 30 сўм...

— Нега шакарнинг ранги сариқ, — сўраймиз Н. Жўраевдан.

— Ўзи шунақа, рангли-да...

Унинг қотган қатламини очиб кўргандик, ичи оппоқ экан.

Маҳсулотнинг сифатли эканлигига шубҳа қилиб, унинг сифат ёрлиғи ва олинган ери ҳақидаги маълумотни сўраган эдик, дўкондор ярим соат ҳужжат титкилаб топиб беролмади.

«Нега қорамойга ўхшаган совунингиз 10 сўм», сўраймиз Насруллодан. «Аҳолидан сотиб олганмиз. Уларнинг айтган нархига устама қўйиб сотяпмиз».

Бу ерда макарон ҳам қиммат — бир килоси 30 сўм экан. Бошқа нарсалар эса тижорат дўконларида бор нарсалар. Кундалик эҳтиёж моллари йўқ ҳисоби.

— Туманимизда анчагина дўкон хусусийлаштирилган, — дейди Қуйи Чирчиқ тумани ҳокимининг биринчи муовини Мақсуд Толипов. — Улар ўша пайтда аслида жуда арзонга сотилган. Ҳозир дўконлар сотилган баҳога унинг битта деворини ҳам тиклаш қийин. Шунга яраша дўкондорлар ҳаракат қилиб, мол топиб келишса кошки эди. Мол йўқ, уни бер, буни бер, деб талаб қилишни билишади. Шунинг учун ҳам хусусийлаштирилган дўконларнинг аксар қисми аҳолига кўнгилдагидек хизмат кўрсатмаяпти.

Ҳа, биз ҳам тумандаги хусусий дўконларни айланганимизда бунинг гувоҳи бўлдик. Шундай экан, бизнингча, таъсирчан чоралар кўриш керакдир. Мулк шакли ўзгаргани билан хизмат кўрсатишда яхши томонга бурилиш бўлмадими, унда мулк шаклини эмас, унинг эгасини ўзгартириш даркор.

Каримжон РИҲСИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Абдувоҳид ҲОТАМОВ,
«Народное слово» мухбири.
Тошкент вилояти.

ЯНГИ АВТОШОҲБЕКАТ

Бундан уч йилча бурун Олмалиқ шаҳарига йўлим тушган эди. Олтинтопганга бориш учун аввал Олмалиққа бориш керак. Ундан у ёғи Олтинтопгангача 20 чақирим.

Ўшанда хаёлимга Олмалиққа янги автошоҳбекат керак экан, деган фикр келган эди. Чунки Олмалиқ нафақат Тошкент вилояти, балки республика миқёсида ҳам энг йирик ва индустрлашган шаҳарлардан бири ҳисобланади. Шу боис йўллар уни бутун мамлакат билан боғлаб туради. Ана шундай шаҳарда ҳанузгача катта ва янги автошоҳбекат бунёд этилмагани ўшанда анча таажжубга солган эди.

Конституция куни арафасида унинг шарафига очиладиган Олмалиқ шаҳридаги янги автошоҳбекат ҳақидаги хабарни эшитиб, рости, анча суюндим. Ушбу автошоҳбекатнинг очилиш маросимида Ўзбекистон автомобил транспорти давлат-акционерлик корпорацияси раиси Л. Ахмедов, Олмалиқ шаҳар ҳокими Беланов ҳамда уни қуришда иштирок этган барча фирма ва қўшма корхоналарнинг вакиллари иштирок этди.

— Мазкур янги автошоҳбекатнинг Конституция куни арафасида очилишида катта рамзий маъно бор, — дейди Тошкент вилояти автошоҳбекатлар бирлашмаси бошлиғи Алишер Каримов. — Мустақил Ўзбекистоннинг янги Конституцияси қабул қилинган кун халқимизнинг энг катта ва улуғ байрамларидан биридир. Зеро, биз у билан ҳар қанча фахрлансак, ғурурлансак арзийди. Иккинчидан, халқимизнинг тўйга тўёна билан бориш одати бор. Бу бизнинг Конституциянинг уч йиллигига атаган тўёнамиздир.

Олмалиқ автошоҳбекатининг қурилиши аслида 1988 йил бошланган эди. Жамиятдаги ўзгаришлар, ижтимоий иқтисодий эврилишлар туфайли у 1993 йилгача қолиб кетди.

1993 йил сентябрь ойидан яна қурилиш ишлари бошланди. Янги автошоҳбекатни бунёд этишда «Ўзбекистон» тижорат фирмаси бош пудратчи сифатида фаолият кўрсатди.

— 20 миллион сўмга яқин қурилиш ишлари бажарилди, — дейди ушбу фирма бошлиғи Инакенти Ким. — Уни қуришда биз, асосан, «Сталмонтаж», «Электромонтаж» ҳамда «Промвинтеляция» каби корхоналарнинг ёрдамига таяндик. Шу ўринда Олмалиқ шаҳар ҳокимлигининг хизматларини ҳам алоҳида таъкидламоқ керак.

Янги автошоҳбекат тажрибали архитектор Собир Одилов тарҳи асосида яратилди. Унда замонавий ҳамда қадимий шаҳарсозлик анъаналари тўла мужассам топган. Автошоҳбекат биносига кириш жойининг пештоқи ой шаклидаги шарқона қуббадан иборат. У «Токра» ўзбек-поляк қўшма корхонаси усталари томонидан моҳирлик билан бунёд этилди. Ушбу қўшма корхона Алишер Навоий ҳайкали устидаги, Чорсу ва Бешёғоч бозорлари пештоқида бунёд этган гўзал ҳамда бетакрор ёйсимон қуббалари билан мамлакатимизда кенг шуҳрат қозонган. Автошоҳбекатда йўловчилар учун барча шарт-шароитлар яратилган. Болалар ва оналар дам олиш ҳамда тиббий ёрдам кўрсатиш хоналари, юкхона, чанқовбосди ичимликлар, озиқ-овқат, кийим-кечак билан савдо қиладиган дўкон ҳамда ошхоналар ана шулар жумласидандир.

Мазкур автошоҳбекат олмалиқликларни Наманган, Хўжанд, Қўқон, Самарқанд ҳамда Жиззах шаҳарлари билан ҳам боғлайди. У шаҳар марказида, янги бозорга яқин жойлашганлиги билан ҳам олмалиқликларга манзур бўлиши шаксиз-шубҳасиз.

Бу автомобилчиларнинг Конституциянинг уч йиллигига атаган тўёнасидир

И. ХУДОЁРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДЎКОНДА... ЗАВОД СОТИЛАДИ

«Қорақалпоғистонсавдо» ҳиссадорлик ширкати ҳамда Туркиянинг «Ялчинел» фирмаси томонидан ташкил қилинган «Нукус — Ялчинел ЛТД» қўшма корхонасининг фаолияти самараси ўлароқ, Нукус шаҳрида супермаркет дўкони очилди. Бу Қорақалпоғистондаги дастлабки қўшма супермаркетдир.

Дўконда қарийб 700 хилдан ошиқроқ атамадаги маҳсулотлар сотилмоқда. Жумладан, тузни қайта ишловчи ва яна болалар озиқ-овқатларини тайёрловчи кичик заводларнинг савдога қўйилиши кўпчилик учун кутилмаган, кўнгилга хуш ёқадиган ҳол бўлди: бизнинг харидорларимиз шу пайтгача дўкондан завод сотиб олишга одатланмаган эканлар.

Яқин келажакда Қорақалпоғистоннинг Хўжайли, Мангит ва бошқа бир қатор шаҳарларида ушбу супермаркет бўлимларини очиш режалаштирилмоқда.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Шу куннинг гапи

УСТИВОР йўналиши республика қишлоқ аҳолисини сифатли ичимлик сув билан таъминлашдан иборат бўлган яйлов-мелиорация-қурилиш трестининг ташкил этилганига 50 йилдан ошди. Бу давр мобайнида ташкилот ўз иш фаолияти кўламини беқиёс кенгайтириб, ҳозирги кунда «Оби ҳаёт» акционерлик инвестиция компаниясига айланди.

Мухбиримиз компания бошқаруви раиси Бахтиёр Хайруллаевич НОСИРОВдан галдаги вазифалар ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

ИЧИМЛИК СУВ: МУАММО ВА ЕЧИМЛАР

— ҲАҚИҚАТАН ҳам ташкилотимиз босиб ўтган ярим асрлик йўлга назар ташласак, амалга оширилган беқиёс хайрли ишлар кўз олдимизда намоён бўлади. Бу даврда ташкилотнинг ўзи ҳам давр талабига қараб бир неча марта қайта қурилди. Чунончи, у дастлаб 1945 йил августда яйлов-мелиорация-қурилиш трести сифатида ташкил этилиб, зиммасига чўл яйловларига сув чиқариш ва ўзлаштириш вазифаси юклатилган бўлса, 1972 йилда республика яйлов-мелиорация-қурилиш бирлашмаси ва 1990 йилга келиб республика «Оби ҳаёт» лойиҳа-қурилиш бирлашмасига айлантирилди. 1994 йил июлдан бошлаб, яъни давлат мустақиллигига эришилгани шарофати билан «Оби ҳаёт» акционерлик инвестиция компанияси мақоми билан фаолият юритмоқда.

Бугунги кунда «Оби ҳаёт» янги типдаги замонавий корхона бўлиб, мураккаб халқ хўжалигининг вазифаларини ҳал этишга қодир, илмий-тадқиқот, тажриба-конструкторлик ва лойиҳа-қидирув ишларидан тортиб республика яйловлари ва қишлоқ аҳоли пунктларида сув таъминоти тизимларини барпо этиш ва фойдаланишгача бўлган тўла ва тугалланган ишлаб чиқариш юмушларини муваффақиятли бажармоқда.

Республика аҳолисини тоза ичимлик сув билан таъминлаш ҳозирги куннинг энг долзарб муаммоларидан биридир. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида»ги Фармони ҳам айнан шу муаммони тезроқ ҳал этишга қаратилгандир. Юртбошимизнинг ушбу Фармонидан сўнг компаниямиз фаолиятида туб ўзгаришлар юз берди. Республика ҳукуматининг ушбу фармонга мувофиқ қабул қилган давлат дастурида қишлоқ аҳолисини хўжалик-ичимлик сув билан таъминловчи барча объектларни лойиҳалаштириш ва қуриш бўйича буюртмачи ва бош пудратчи вазифалари «Оби ҳаёт» компаниясига юклатилади. Шундан сўнг компаниямиз бозор инфраструктурасини вужудга келтириш мақсадида анчагина ишларни амалга оширди. Чунончи, «Ўзгипросельхозводоснабжение» лойиҳа институти базасида «Сув таъминоти» илмий-тадқиқот, лойиҳа-қидирув ва тажриба-конструкторлик фирмаси ташкил этилди. Компаниянинг янгича иқтисодий-хўжалик таркибида мулкнинг турли шакллари мавжуд.

Кейинги пайтларда сув билан таъминлашнинг чет эл илғор тажрибаларини жорий этишга катта эътибор берилмоқда. Чунончи, водопровод тармоқлари қуришда полиэтилен қувурларидан фойдаланиш назарда тутилмоқда. Чунки бу қувурлар иқтисодий жиҳатдан тежамли, узоқ чидайди, коррозияга учрамайди. Бироқ республикамизда мавжуд бўлган полиэтилен қувурлар ишлаб чиқарувчи заводларнинг қувватлари талаблар даражасида эмас. Бундай қувурларни тайёрлаш учун республика ташқарисидан олиб келинадиган хомашё етмайди. Бунинг устига заводлардаги ускуналар эски бўлиб, иш унумдорлигини оширишнинг иложи йўқ. Шу боис ҳозирги кунда хорижий фирмалар билан қўшма корхона барпо этиш юзасидан бир қатор лойиҳалар ишлаб чиқилмоқда.

Маълумки, ичимлик сувни узлуксиз хлорлаш одамлар саломатлиги учун зарар. Шу боис бозор муносабатлари шароитида қишлоқлардаги ичимлик сув таъминоти тизимларининг бактериялар билан ифлосланишининг олдини олиш мақсадида илғор хорижий тажрибаларни ҳисобга олиб, вилоят ва туманларнинг қурилиш-эпидемиология станцияларида қишлоқлардаги сув таъминоти тизимларининг санитария ҳолатини кузатиб турувчи хизматни йўлга қўйиш масаласини кўриб чиқиш лозим.

Ҳозирги кунда Словакиянинг «Сима» фирмаси билан ҳамкорликда сув таъминоти системасига керакли насослар ишлаб чиқарилмоқда. Олмониянинг «Сименс» фирмаси билан контейнер қурилмалари бўлган водопровод иншоотларини лойиҳалаштириш ва қуриш, «SRP» фирмаси билан инженерлик, водопровод тизимларини лойиҳалаштириш, қуриш ва фойдаланиш бўйича эксперт хулосалари, «KSB» фирмаси билан электр двигателларини йиғиш линиясини лойиҳалаштириш ва қуриш бўйича ҳамкорликда иш олиб борилмоқда. «Нортекс», «Полярис» (Таиланд) фирмалари билан ичимлик сувни идиш (бутилка)ларга қуйиш заводини лойиҳалаштириш ва қуриш мўлжалланмоқда. Бундан ташқари Япония ва АҚШнинг корпорациялари ҳамкорлигида Ўзбекистонга чет эл сармояларини жалб қилиш борасида иш олиб бораяпти.

«Оби-ҳаёт» компанияси республика ҳукумати қарорларини бажара бориб, Ўзбекистон қишлоқ аҳоли пунктларини 2010 йилгача бўлган даврда сув билан таъминлаш ва канализация ўтказиш дастурини ишлаб чиқди. Унда сув таъминоти ва канализациянинг ҳозирги аҳволи, уй-жой қурилишининг истиқболдаги ривожи ва қишлоқ аҳолиси турмушининг ижтимоий шарт-шароитларини янада яхшилаш заруриятини ҳисобга олган ҳолда деҳқончилик-саноат мажмуасининг ҳамма тармоқларини сифатли ва етарли миқдорда сув билан таъминлаш назарда тутилди. Президент Фармонини амалга ошириш жараёнида бу борада анча силжишга эришилди. Чунончи, 1990—1994 йилларда қишлоқларда қўшимча 11 минг км. водопровод ишга туширилди, қишлоқ коммуникациясининг умумий узунлиги 1,5 баравар, иш суръати эса 2,5 баравар ошди. Шу вақт ичида 1 млн. 80 минг қишлоқ аҳолиси тоза ичимлик суви билан таъминланди ва натижада республика аҳолиси ичимлик сув таъминоти даражаси 52 фоиздан 60 фоизга етказилди.

50 йил мобайнида «Оби ҳаёт» компанияси орқали республика бўйича 27 минг км, сув қувурлари қурилган, шу жумладан, яйловларда 5 минг км. буғланган қудуқлардан — 33 мингта, шахта қудуқларидан — 11 мингта қазилган ҳамда 29 млн. гектар яйловларга сув чиқарилган.

2001 йилгача қўшимча 9000 километрдан зиёд водопровод тармоқлари қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу билан ҳозирги 59,9 фоиз ўрнига 70 фоиз қишлоқ аҳолиси водопровод суви билан таъминланади, яъни 5,6 млн. аҳоли бўлган 6000 қишлоқ тоза ичимлик суви билан таъминланади.

Ўзбекистоннинг давлат мустақиллигига эришгани, айни пайтда иқтисодий мустақилликни таъминлаш ҳаракати, аҳоли саломатлигини сақлаш ва унинг генофондини муҳофаза этиш масаласи тез ўсиб бораётган республика аҳолисини сифатли ичимлик суви билан таъминлаш республика муаммосини биринчи ўринга қўймоқда. Уни муваффақиятли ҳал этиш учун ичимлик сув таъминотига оид мутлақо янги концепцияни ишлаб чиқиш лозим бўлади. Сув ресурслари, сув таъминоти мўл манбаларининг ижтимоий, экологик ва иқтисодий талабларини мутаносиб равишда ҳимоялаш ва асраш ҳам муҳимдир. Муаммони ҳамма ишларни мувофиқлаштирган, ягона илмий-техник сиёсат олиб борган ҳолда ҳал этиш учун республика аҳолисини ичимлик сув билан таъминлаш ва уни ифлосланишдан сақлаш бўйича самарали бошқарув таркибини барпо этиш зарур.

Бизнингча, сув истеъмол қилишнинг меъёри даражасида чегараловчи норматив базасини яратиш пайти келди. Сувдан фойдаланишни ҳисоб-китоб қилиб бориш тизимини яратиш, республика минтақаларидан келиб чиқиб, сувдан фойдаланганлик учун табақалаштирилган ҳақ тўлашни жорий этиш лозим. Бунинг учун меъёрий-ҳуқуқий ва қонуний базани яратиш керак бўлади, албатта.

Сув хўжалигида ҳозир мавжуд бўлган иқтисодий тамойил истеъмолчиларни сувдан оқилона фойдаланишга мажбур қилмайди. Бизнингча, бунинг бозор муносабатлари шароитидаги рағбатлантирувчи омилларидан бири сувдан фойдаланганлик учун ҳақ тўлаш қоидасини жорий этишдир. Шу муносабат билан нарх-наво усулини ишлаб чиқиш ва минтақаларда турлича ижтимоий-иқтисодий шароитларга қараб табақалаштирилган ҳақ тўлашни жорий этиш зарурияти туғилади. Аммо ким қанча фойдаланаётганини ҳисобга олиб бормай, ҳақ тўлашни жорий этиб бўлмайди. Бинобарин, назорат-ўлчов аппаратларини ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалиги сув таъминоти тизимини улар билан жиҳозлаш, ҳамма ерда истеъмолчиларни, биринчи галда гуруҳларни, кейин якка тартибда сув ўлчагич счётчиклари билан таъминлаш лозим. Ушбу масала айни кунларда «Сименс» фирмаси билан ҳал этилмоқда.

Юқорида тилга олинган муаммоларнинг ҳал этилиши республикада ичимлик сув таъминотини ривожлантиришнинг асосий йўналишини истиқболли, иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ вариантини аниқлаш имконини беради.

Суҳбатни А. ЙЎЛДОШЕВ ёзиб олди.

БАЙРАМГА БАҒИШЛАНДИ

Юртимизда кенг нишонланган Ўзбекистон Республикаси Конституцияси уч йиллиги муносабати билан Тошкент давлат аграр университетида ҳам тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда фалсафа фанлари доктори, профессор И. Хўжамуродов «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси мустақиллигимиз қомуси» мавзуида маъруза қилди. Байрам мамлакатимизнинг барча олий ўқув юртларида ҳам кенг нишонланди.

Норбек УСАНОВ.

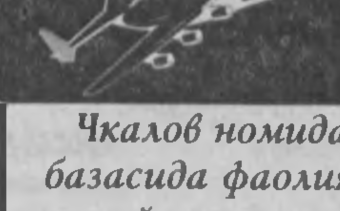

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АРМИЯСИДА ХИЗМАТНИ ТУГАТГАН ҲУРМАТЛИ ЁШЛАР!

Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси базасида фаолият кўрсатувчи Тошкент авиация-техника лицейи икки мутахассислик бўйича ўқувчилар учун қабул эълон қилади:

- ***учиш аппаратлари чилангар-йиғувчиси, унинг ўзи йиғувчи-парчинловчи;***
- ***токарь-фрезерловчи.***

Ўқиш муддати - 6 ой, стипендия - 509 сўм.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона ажратилади.

Машғулотлар 1996 йил 2 январдан бошланади.

Маълумот олиш учун телефон: 96-58-20.

Бизнинг манзил: Тошкент ш., Паркент к., 331.

Транспортлар: 29, 6-трамвайлар;

30, 116, 110, 119, 161-автобуслар; "Авиатехника лицейи" бекати.

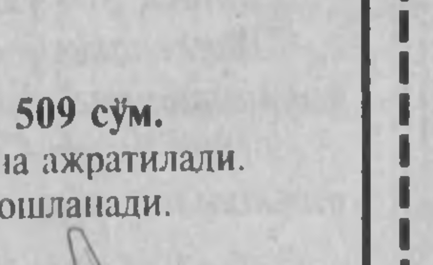

*Ассортимент ва модалар республика марказида 14 ва 15 декабр кунлари **Литва Республикаси** енгил, озиқ-овқат ва мебель саноати маҳсулотларининг улгуржи савдоси бўйича кўргазма-[illegible] ўтказилади.*

[illegible] фирмаси иштирок этади.

[illegible] костюм, кўйлак учун [illegible], калава, трикотаж полотноси, барча ёшдагилар учун ички ва устки кийим, [illegible] жилдлари, эгарлар, от миниб юриш учун костюмлар, озиқ-овқат ва бошқа моллар.

Сизларни соат 10 дан 18 гача қуйидаги манзилда кутамиз: Тошкент, Кунаев кўчаси (собиқ Сапёрная кўча), 25. Йўналиш "Россия" меҳмонхонаси. Маълумотлар учун телефонлар: 39-10-53, 39-11-97, 56-04-01. Факс 33-15-60.

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

СЕШАНБА, 12

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-серия (Ҳиндистон).
9.10 «Тушимда кўрсам эди». Нодира ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.
10.05 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
Ўқув машғулотлари:
10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Немис тили.
11.30 Ўзбекистон тарихи.
*
12.00 — 13.30 **«Хотира»**. Уста Олим Комилов.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Санъат ғунчалари».
18.35 **«Менда фикр бор».** Тадбиркорлар телевизион клуби.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Куйла, дилкаш дуторим».
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси олдидан. «Парламентлараро алоқалар».**
21.20 ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. «Асорат». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
23.05 Юлдуз Усмонованинг янги қўшиқлари.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 —00.30 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 6-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
18.30 «Мультфейерверк».
18.45 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
19.35 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.55 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 «Видеогид».
21.30 «Теле-ателье-шоу».
21.40 «Кинонигоҳ».
23.20 — 24.00 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Чўл саховати». Телефильм.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00
* * *
18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Бу ажиб дунё».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.15 «Замандас» (қозоқ тилида).
21.05 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.05 «Рангинкамон» (тожик тилида).
22.50 —23.50 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.

ЧОРШАНБА, 13

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 6-серия (Ҳиндистон).
9.10 Инглиз тили.
9.40 «Болалар — гуллолалар».
10.00 «Жараён». Қишлоқ ҳаётидан лавҳалар.
10.30 «Ассалом, япон тили!».
11.10 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Яхшидан боғ қолади».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё.
12.00 «Ёшлик» студияси. «Эъзоз».
12.30 — 13.00 Ер ва диёр тароналари.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Барака ёмғири». Мультфильм.
18.20 «Осойишталик посбонлари». Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
18.35 Спорт хабарномаси.
18.45 **«Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари».**
*
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Ташаббус-95».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 Мусиқий дақиқалар.
21.10 «Олтин мерос». Наби Ғаниев.
22.15 **Санъат усталари.** Ўзбекистон халқ артисти Фароғат Раҳматова.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.40 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 7-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Қайта туғилиш».
19.15 «Ёнингдами, дўстим...»
19.30 «Оқ соя».
20.00 «Рок-сеанс».
20.40 «Тошкент оқшомида».
21.40 «Ўзим ҳақимда...».
22.10 — 23.40 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Кичик дебют».
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00
* * *
18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 00.15 «Табиат дунёси».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Конвой» (Чеченистондаги Қизил Хоч Халқаро қўмитасининг иш фаолияти ҳақида).
«ОМАД» таништиради:
20.20 Эълонлар.
20.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.15 — 23.30 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ПАЙШАНБА, 14

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 7-серия (Ҳиндистон).
9.20 Санъат усталари. Ўзбекистон халқ артисти Фароғат Раҳматова.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Умумий биология.
11.00 «Кичкинтой»га хат келди.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
12.00—14.00 «Ёшлик» видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Хўтикнинг хомушлик касаллигига чалингани». Мультфильм.
18.20 **«Тилга эътибор...»**
18.55 «Муҳаббатни куйлайди диллар». Янги куй ва қўшиқлар.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Юзма-юз».** Республика Марказий божхона Давлат экспертиза лабораторияси бошлиғи Иброҳимжон Асқаров билан мулоқот
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси олдидан. «Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг муҳокамаси.**
21.25 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти.
22.15 «Оқшом маликаси». Ойбекнинг «Уч» асари мотивлари асосида ишланган видеофильм. Премьера.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.30 «Ижодкор хонадонида». Туроб Тўлани эслаб...

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
18.30 «Юра даври боғидаги саргузашт».
19.00 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
19.30 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 «Кинонигоҳ».
22.45 — 23.15 «Шоҳсупа сари» (рус тилида).

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Илҳом».
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00
* * *
18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.45 «Иккинчи истеъдод». Надежда Чурадаева ҳақида телеочерк.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Фермер». Тележурнал. Республика фермерларининг анжумани ҳақида.
20.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.15 «Интердиалог».
21.55 — 22.35 «Кашфиётлар ва ихтиролар».

ЖУМА, 15

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Йиллар армони». Абдулла Орипов ижодига бир назар.
9.00 Немис тили.
9.30 «Оқшом маликаси». Ойбекнинг «Уч» асари мотивлари асосида ишланган видеофильм.
10.40 «Қишлоқ стадионларида». Спорт кўрсатуви.
11.00 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
12.00—13.15 «Телевизорни ўчиришни унутманг». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **«Бу дамлар ўхшар эртакка...»**
18.40 «Нон таъми».
19.05 «Сурнай навоси». Сунnатилла Қорабоев.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Билиб қўйган яхши».** Ёш аёллар учун фойдали маслаҳатлар.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Санъат усталари.** Халқ артисти Саодат Қобулова таваллудининг 70 йиллигига.
21.45 **«Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».**
23.05 «Ўзбекистонда қиш». Кинодастур.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.35 «Уч юрак зарби». Ака-ука Исломовлар.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.00 «Бу бўстон аро...»
19.30 **«Бизнес-академия».**
20.00 «Кимга қанақа?». Телетомошабинлардан келган хатлар асосида.
21.00 — 22.25 «Мукофотлансин (ўлимидан сўнг...)». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Экран қўшиқлари». Кинконцерт.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00
* * *
18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.55 «Жонли сайёра».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
«ОМАД» таништиради:
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Компьютер — Осиё».
21.20 Видео янгиликлари.
22.10 «Теле-ателье-шоу».
22.20 Эълонлар.
22.25 «Даракчи». Ахборот кўрсатуви.
22.35 Эълонлар.
22.40 — 00.10 Видео — «О».

ШАНБА, 16

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50—8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
9.50 «Маданий ҳамкорлик». Ўзбекистон — Япония алоқалари ҳақида.
10.25 Миллионлар минбари. «Ўзликни англамоқ бахти».
11.00 «Фарзанд — умид юлдузи».
11.30 **«Хотира»**. Солиҳ Қосимов.
12.05—13.00 Санъат усталари ижросида концерт.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Соға».
18.20 **«Олам».** Маърифий кўрсатув.
19.05 **«Ишингиз бароридан келсин!»**
19.15 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 **«Ўзбекистон янгиликлари»** (инглиз тилида).
20.10 «Имкон чўққилари». Гиннеснинг рекордлар оламида.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Шарқ дурдоналари.**
21.15 **«Репортаж».** О. Мўминовнинг муаллифлик кўрсатуви.
21.35 Эълонлар.
21.40 **«Учрашув»**. Ўзбекистон халқ артисти Хайрулла Саъдиев.
22.40 **«Тунги ёғду».** Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
10.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.40 «Видеогид».
12.00 «Теле-ателье-шоу».
12.10 «Кинонигоҳ».
13.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
14.30 — 18.30 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».
*
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Эсдалик учун дастхат».
19.35 «Менинг кучам».
19.50 «Коллекция».
20.15 «Кичик дебют».
20.45 «Янги иқтисод».
21.20— 22.50 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Отларни ким эгарлайди?», «Балиқчи қушлар». Телефильмлар.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.45 «Осиё овози» меҳмонларни кутмоқда.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Умид» (уйғур тилида).
10.40 «Талабалар саҳнасида».
11.10 «Муҳаббат юлдузи». Фильм-эртак. 1-серия.
12.15 — 12.35 «Ишбилармон». Хоразмлик наққошлар ҳақида телеочерк.
***
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.15 «Ер сайёраси».
21.00 «Олам ва одам».
21.35 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.45 «Чинсэн».
22.30 «5+1». Интервью.
22.50 — 23.10 «Бу ажиб дунё».

ЯКШАНБА, 17

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 **«Камалак».** Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ёшлик» студияси. **«Ватанимга хизмат қиламан».**
11.00 «Шоҳруҳ» клуби.
11.30 Бир актёр театри. Анвар Обиджон. «Ташрифингиз қутлуғ бўлсин».
12.00 «Адашлар». Кинокўрсатув.
12.30—14.30 «Болалигим — подшолигим». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Нонни босган қизча ҳақида». Мультфильм.
18.10 **«Компьютер - шоу».** Телевизион танлов.
18.55 Спорт хабарномаси.
19.05 **«Ойнаи жаҳонда...».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Панорама»** (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Эстрада қўшиқлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ҳафтанома».**
21.00 Эълонлар.
21.05 **«Тимсол»** видеоканали.
22.20 «Ўзгалар бахти». Бадиий фильм.
23.30 **«Ҳафтанома».**
24.00—00.40 **Тунги дам олиш концерти.**

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
10.00 «Юра даври боғидаги саргузашт».
10.30 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
11.00 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.35 — 14.15 «Кинонигоҳ».
* * *
17.00 «Палитра».
17.30 Эълонлар.
17.35 Видео — «О».
19.15 Эълонлар.
19.20 «Курьер». Ахборот кўрсатуви.
19.40 «...яна об-ҳаво ҳақида».
19.50 «Постфактум».
20.00 «Автосалон».
20.20 Видео янгиликлари.
20.40 «Теле-ателье-шоу».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Даракчи».
21.05 Эълонлар.
21.10 — 22.50 Видео — «О».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Ўзбекистон шаҳарлари». Кинодастур.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—22.50
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 22.50—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25—23.50 «Панорама».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». Мультфильм.
10.30 «Менинг кучам».
10.45 «Эсдалик учун дастхат». Г. Турчанинов.
11.10 «Пост». Телефильм.
11.30 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 — 13.40 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
***
18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 Ҳужжатли фильм.
20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.25 «Ўзбекистон — ҳамкорлик йўлидан».
22.05 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.35 «Мюзик-холл».
23.05 — 23.15 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

Футбол-95

Халқаро майдонда бошқа спорт турларига нисбатан футболнинг мавқеи йилдан-йилга ошиб боряпти. Буни қуйидаги фактлар ҳам тасдиқлайди: 1986 ва 1990 йилги жаҳон чемпионатларининг финал учрашувларини 2,5 миллион атрофида томошабин бевосита стадионларга келиб кузатган бўлса, сўнгги жаҳон чемпионатида бу кўрсаткич рекорд даражага, яъни 3 миллионга кўтарилди. Унга ойнаи-жаҳон қаршисида ўтирган футбол ихлосмандларини қўшсак...

МУСТАҚИЛЛИК ҲАДЯ ЭТГАН ТУЙҒУ

ёки футбол жамоаларимизнинг халқаро майдондаги қатнашуви ҳақида

Ҳа, футбол ўзининг мафтункорлиги, мўъжизакорлиги билан йилдан-йилга жаҳон оммаси қалбига янада кенг миқёсда кириб боряпти. Шунинг учун бўлса керак дунёга машҳур фирмалар, компаниялар ва турли корхоналар ушбу спорт тури бўйича йирик мусобақаларга ҳомийлик қилишдан ташқари ҳар йили янги-янги футбол турнирлари уюштиришга ва шу орқали ном қозониш ёки ўз маҳсулотларини тарғиб қилиш йўлида сармояларини аямаяптилар. Шунингдек, улар футболга яхшигина даромад манбаи сифатида муносабатда бўлмоқдалар? АҚШ мутахассисларининг ҳисоб-китобига кўра мамлакат XV жаҳон чемпионатини ўтказишдан уни уюштиришга сарфланган харажатга нисбатан икки ҳисса ортиқ фойда кўрган. Кейинги йилларда Япония мамлакатида ҳам ушбу спорт турига нисбатан муносабат кескин ўзгарганлигини жаҳон матбуоти тез-тез таъкидлаяпти. Кўпгина хорижий мамлакатларда футболга даромад келтирувчи манба сифатида эътибор кучайтирилаётган бўлса, бизда у янада кенгроқ маънода намоён бўлади.

Не бахтки, ер юзида Ўзбекистон деган юрт, мамлакат юз очди. Ўзбек халқи азалий орзуси — мустақилликка эришди. Албатта, қалбида Ватан туйғуси бор ҳар бир фуқаро ўз юртини жаҳон мамлакатлари қаторида кўришни, ўзига хос мавқеи ва ўрни бўлишини истайди. Дунё халқлари ичига тинчлик элчиси — спорт орқали кириб бориш энг мақбул йўлдир. Зеро, юртлар, эллар, халқлар стадионларда, йирик спорт мусобақаларида бир-бирига жуда яқин келади, жипслашади. Қолаверса, ана шу жойларда Ватан ҳисси туғилади. Ер юзида янгидан юз очган Ўзбекистон учун, унинг мустақиллиги учун бундай мусобақаларда ном қозониш билан бирга спортчиларининг қатнашуви орқали уларга мухлислик қилаётган миллионлаб фуқаролари қалбида Ватан ҳиссини шакллантиришнинг аҳамияти бирдек беқиёсдир.

Ҳа, спорт нафақат одамларнинг кўзини қувонтириб, қалбига завқ беради, балки уларнинг қалбида буюк туйғу — Ватан ҳиссини уйғотади. Миллионлаб кишиларнинг эътиборини ўзига жалб қиладиган спорт тури бу сўзсиз — футболдир. Юртимиз мустақилликка эришганининг дастлабки йилларидаёқ Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори юқорида таъкидланган эзгу мақсадлар учун ҳам қаратилган эдики, бугун биз унинг меваларини кўраяпмиз. Айниқса, XII Осиё ўйинларида қозонилган буюк ғалаба нафақат Ўзбекистонимизнинг дунёга танилишида катта воқеа бўлди, балки у миллионлаб ҳамюртларимизнинг руҳини кўтарди, уларнинг қалбида Ватан билан ғурурланиш ҳиссини уйғотди. Байроғимизни кўтарганча спортчиларимизнинг Хиросима стадиони бўйлаб югурган кезларда ойнаи жаҳон қаршисида ўтирган, мустақиллигимизни неча ўн йиллаб кутган юртдошларимиз кўзида қувонч ёшлари пайдо бўлди. Зеро, буларнинг ҳаммаси мустақиллик ҳадя этган энг юксак туйғулар эди.

Бир пайтлар футбол ва умуман спорт бу — кўнгилхушлик, унинг мухлисларига шунчаки «футбол жинниси» деб қаровчи «зиёли» кишилар бугун фарзандларини, набираларини футбол мактабларига, теннис машғулотларига олиб келиб топширишаяпти. Демакки, одамларимизда спортга муносабат ўзгарди. «Соғлом авлод учун» кураш сиёсатининг туб моҳиятини тушуниб етишди. Аҳоли маҳаллий ҳокимиятларга спорт масканларини кўпайтириш, стадионларни кенгайтириш таклифлари билан чиқаяпти. Фарғона вилоят ҳокимлиги яқинда «Спартак» стадионини таъмирлаб, янада кенгайтириш ҳақида қарор қабул қилганлиги ана шу халқ таклифи ва эҳтиёжининг маҳсулларидан бири бўлди.

Халқимиз футболни севади. Шунинг учун ҳам юртимизда мазкур спорт турини янада ривожлантириш орқали аҳолини кенг миқёсда спортга жалб қилиш, уларни соғлом турмуш тарзи сари ундаш мақсадида катта ишлар амалга оширияпти. Айнан шу жиҳатлари билан ҳам биздаги футболга муносабат хориж мамлакатлариникига нисбатан тубдан фарқ қилади. Биздаги муносабатнинг туб моҳияти соғлом авлодни тарбиялаб, камолга етказишга қаратилган. Зеро, фарзандлари соғлом юрт қудратлидир.

Вазирлар Маҳкамаси томонидан 1993 йилда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида футболни янада риовжлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарор натижаси ўлароқ, футболимиз ютуқлари йилдан-йилга ўсиб боряпти. Мутахассислар аввалги йилларга нисбатан бу йил Ўзбекистон чемпионатининг даражаси янада ошганлигини эътироф этишаяпти. Буни улар чемпионлик учун курашнинг кескин баҳсларга бой бўлганлиги, маҳорат жиҳатидан бир қатор жамоаларнинг ўсганлиги, ўйинлар савиясининг ошганлиги билан изоҳлашаяпти. Шунингдек, стадионларга томошабинларнинг ташриф буюриши ҳам ошди. Бу йилги чемпионат учрашувларини жами 1337450 томошабин бевосита стадионларга келиб кузатган. Айниқса, водийда футболга қизиқиш ортди. «Навбаҳор» жамоаси стадионида ўтказилган ўн беш учрашувга 357 минг томошабин келган. Бу Россия, Украина, Грузия чемпионатларига солиштирганда ҳам энг юқори кўрсаткичдир. Наманганлик мухлислар сон жиҳатидан фақат владикавказликлардангина ортда қолишди. Умуман «Навбаҳор» ўйинларини 460500 томошабин стадионга келиб кузатган. Сафардаги учрашувлар бўйича «Пахтакор» жамоаси ўйинига қизиқиш кучли бўлган. «Пахтакор»чиларнинг сафар ўйинларига 112 минг томошабин ташриф буюрган.

Терма жамоаларимиз учун бу йил омадсиз бўлди. Олимпия терма жамоамиз саралаш учрашувларида жуда бўш қатнашди. Командамиз ўйинларида тажриба йўқлиги сезилиб турди. Зеро, олимпиячиларимиз саралаш учрашувларига киришишдан олдин бирорта жиддийроқ (албатта, Ҳиндистон сафарини инобатга олмаганда) турнир ёки учрашувда қатнашмаганди. Бу борада европаликлардан ибрат олишга тўғри келади. Чунки барча футболсеварларимиз яхши билишадики, Европада терма жамоалар ҳар бир расмий учрашув олдидан қандайдир бир ўртоқлик учрашуви ўтказиб, ишланган, ўйланган ўйин услубини «сайқал»лаб олишади.

Бизнинг олимпиячилар эса «сайқал»ни ҳам тўғридан-тўғри саралаш учрашувларидан бошлашди, десак хато қилмаймиз.

Худди шундай ўйин тажрибаси етишмаслиги миллий терма жамоамизнинг Афро-Осиё кубоги учун Нигерия командаси билан ўйинида ҳам сезилди. Футболчиларимиз майдонда бир-бирларини тушуниб, ўйин услубларини уйғунлаштиргунга қадар ўз дарвозаларидан учта тўп ўтказиб юборишди. Сўнгги дақиқаларда эса жамоамиз барча мухлислар эътиборини қозонишди, лекин вақт кеч бўлган эди.

Нигерияда ўтказилган такрорий учрашувда «яшил бургутлар» янада кучайган таркибда майдонга чиқишди. Лекин олдинги учрашувда бироз бўлсада шаклланган ҳимоя чизиғимизни ёриб ўтишнинг имконини топишга қийналишди. Мутахассислар ва ҳатто ФИФА президенти Жоао Авеланж ҳам жамоамиз ўйинига юқори баҳо берди ва «Мен янги футбол Ватанини кашф қилдим», деб ҳайратини яширолмади. Агарда бу учрашувларга терма жамоамиз махсус тайёрланганда, кучли терма жамоалардан бири билан ўртоқлик учрашуви ўтказиб, тажриба тўпланганда натижа бошқача ҳам бўлиши мумкин эди. Футболчиларимизу мураббийларимиз Нигериядан шундай фикрда қайтишди. Ва буни бошқа мутахассислар ҳам эътироф этишди. Юртимиз футболи савиясини янада ошириш учун нафақат терма жамоаларимиз, балки клубларимизнинг ҳам Европа футболи билан алоқа қилиши йўлларини келажакда режалаштириш лозим деб ўйлаймиз. Акс ҳолда футболимиз ўз қозонида қоврилиб қолаверади. Келаси йили миллий терма жамоамизни Осиё чемпионатининг саралаш ўйинлари кутаяпти. Мухлисларни, қолаверса, қалбида Ватан туйғуси мужассам барча ўзбекистонликларни терма жамоамизнинг бу ўйинлардаги натижаси бефарқ қолдирмайди. Улар миллий терма жамоамизнинг олимпиячиларимиз каби «ўйиндан ташқари ҳолат»га тушиб қолишини зинҳор исташмайди.

Мамлакатимиз терма жамоаларининг 1995 йилги мавсуми ҳақида гапирганда, албатта, Венгрия ва Болгария терма жамоалари билан учрашувларига ҳам тўхталиб ўтиш жоиз. Бизнинг жамоамизни назарга илмай майдонга тушган венгрияликлар учрашувнинг 75-дақиқасигача 2:1 ҳисобида мағлубиятга учраётиб, Ўзбекистон футболи ҳақида тўғри тасаввурга эга бўлишди. Фақат омад шу куни уларни мағлубиятдан сақлаб қолди. Буни Венгрия терма жамоаси бош мураббийси учрашувдан сўнг очиқ эътироф этди. Жаҳоннинг энг кучли жамоаларидан бири Болгария терма жамоасига қарши ҳамюртларимиз майдонда тенгма-тенг ўйин кўрсатишди. Бундан шундай хулосага келиш мумкинки, футболимиз тараққиётнинг тўғри йўлидан боряпти. Унинг келажагидан катта умид қилиш мумкин. Фақат футболимизнинг тараққий этган мамлакатлар, жумладан, Европа футболи билан алоқасини янада кенгроқ йўлга қўйиш лозим.

Бу йил халқаро майдонда республикамиз футбол шарафини ҳимоя қилувчи клубларимиз учун ҳам омадсиз бўлди. Тўғри, «Нефтчи» жамоасининг Осиё чемпионлари кубоги баҳсларидан жуда эрта чиқишида ҳакамларнинг ўзига хос «улуши» бўлса, «Янгиер» имконияти даражасида Осиё кубок эгалари кубоги учун баҳсларда қатнашди. Лекин нима бўлганда ҳам Осиёда ўзига хос мавқе, эътибор қозонган мамлакатимиз футболи ва оллимизга қўйган буюк мақсаллар олдида клубларимиз натижаси ўзини оқламайди. У футболсеварларимизни ҳам қаттиқ ранжитди. Ўйлаймизки, Ўзбекистон футбол федерацияси, республика Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси бу йилги муваффақиятсизликдан тўғри хулоса чиқаради ва унинг сабабларини атрофлича ўрганиб, келгусида бундай муваффақиятсизликлар рўй бермаслиги учун вақтида ҳаракат қилинади.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тиббиёт

ШИРИН СЎЗ ЎРНИНИ ҲЕЧ ҚАНДАЙ ДОРИ-ДАРМОН БОСОЛМАЙДИ

«Ўзбекистон» даволаш илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси дастлаб 1987 йил хўжалик ҳисобидаги маслаҳат поликлиникаси сифатида иш бошлаган эди. Иттифоқ парчаланиб, иқтисодий алоқалар бузилгач, жамоанинг иши анча орқага кетди. Негаки, москвалик шериклар «Энди ўз кунингни ўзинг кўравер» деб, шартномадаги талаб ва буюртмаларни бажармай қўйди. Келтирилиши лозим бўлган бир қанча тиббий асбоб-ускуналар ҳам оро йўлда изсиз йўқолди. Шундан сўнг жамоа боши берк кўчага кириб қолганлигини англаб етди. Аммо бундан тушкунликка тушиб, қўл қовуштириб ўтирмадилар. Ўзаро маслаҳатлашиб, қандай бўлмасин, бирлашмани сақлаб қолиш керак, деган қарорга келишди. Жамоа олдида бир масала кўндаланг эди, у ҳам бўлса раҳбар сайлаш масаласи эди. Бу ҳақда анча баҳс-мунозаралар, тортишувлар бўлиб ўтди.

Ниҳоят Малика Жунайдуллаева кўп овоз олиб, директорлик лавозимига сайланди.

Шу ўринда М. Жунайдуллаева ҳақида икки оғиз сўз. Малика Ғуломовна олий даражали невропотолог врач сифатида кўп йиллардан бери тиббиёт соҳасида ишлаб келади. Ҳамкасблари уни тажрибали шифокорлиги учунгина эмас, балки моҳир ташкилотчилиги учун ҳам ҳурмат қилишади. У доимо шогирдларига «Хушмуомалада бўлинглар, зеро, тиббиётда бир оғиз ширин сўз ўрнини ҳеч қандай дори-дармон ҳам босолмаслиги мумкин», деб уқтирарди. Сирасини айтганда, Малика опа ишда ҳам, ҳаётда ҳам тадбиркор аёл сифатида эл назарига тушган. Унинг ўз касбига садоқатини беморларга бўлган муносабатидан ҳам билса бўлади.

Бир кам тўқсон кишилик жамоада ҳеч ким бекор турмайди. Барча ходимлар олий маълумотли шифокор бўлсада, барча ишларни бажариб кетаверадилар. Мана, қарийб беш йилдирки, бирлашмада кўтаринки кайфият устивор. Ҳеч ким ўз ишидан нолимайди. Мурожаат қилувчиларнинг эса кети узилмайди. Ҳар куни камида 300-350 нафар бемор даво истаб келади. Уларнинг касаллигини аниқлаб, тегишли амалий ёрдам кўрсатиш учун 15 дан ортиқ бўлим мунтазам ишлаб турибди. Бу ердаги иш жараёни жуда оддий. Бошқа жойлардагидек эшикда соатлаб кутиб ўтириш йўқ. Биз бу ерга келган пайтда Малика опа раҳбарлик ўрнида эмас, оддий шифокор сифатида чоғроқ хонада муолажа ўтказаётганди. У саволларимизга қисқа ва лўнда жавоб берди.

— Шифокор қабулига кириб чиқиш учун бемор кассага неча пул тўлаши керак?

— Атиги 75 сўм, холос.

— Агар у тағин бошқа дўхтирларга ҳам учрашмоқчи бўлса-чи?

— Унгаям, қўлидаги ўша тўлов қоғози билан кириб чиқаверади. Қайси дўхтирнинг қабулида бўлишидан қатъий назар, бир кунга бир марта ҳақ тўлайди. Агар муолажа бир неча кунга давом этса, у ҳолда беморга қолган кунлар учун 50 фоизини тўлаш имконияти берилади. Кўпинча дўхтирларимиз мижозларнинг моддий аҳволини ҳисобга олиб, ўша 50 фоизли хизмат ҳаққидан ҳам воз кечишади. Чунки ортиқча даромади бўлмаган беморлар бола-чақасининг ризқини қийиб, даволанишни ўзига эп кўрмай, сўнгги муолажаларга келмай қўйиши мумкин. Бундай пайтда соғайиб улгурмаган беморнинг дарди хуруж қилиши ва оғир оқибатларга олиб келиши мумкин. Шунинг учун биз мижозларнинг моддий аҳволига қараб иш кўришга мажбурмиз.

— Унда даромад масаласи қандай бўлади? Бирлашманинг бюджети оғирлашиб қолмайдими?

— Бюджетимизда пул йўқ, ҳисоби. Бирлашма дўхтирлари бир кунда қанча муолажа ўтказса, бу ўзининг фойдаси. Негаки, кунлик даромадининг 40 фоизи ишлаб топган кишининг ўзига ойлик маоши тариқасида берилади. Қолгани солиққа, жойга ва бошқа турли кирим-чиқимларга сарф қилинади.

— Бундан чиқди, бирлашманинг бошқа даромад манбаи йўқ?

— Афсуски, шундай. Бир неча марта бирлашма қошида ўзимизнинг дорихонани очишга уриниб кўрдик. Лекин натижа чиқмади. Очиғи, бу қўшимча даромад олиш мақсадида қилинган саъй-ҳаракатлар эмас, балки беморларнинг манфаатини ўйлаб кўрилаётган чора-тадбирлар сирасидан эди. Тегишли раҳбарларнинг бу ишга розилиги бўлмагач, ўйлабнетиб ўтирмай бирлашма ихтиёридаги хоналардан бирини бегона ташкилот дорихонасига ижарага бердик. Чунки, айниқса, ҳозирги замонда ҳар қандай даволаш муассасаси қошида дорихона бўлиши шарт. Бу авваломбор, бемор учун, сўнг биз шифокорлар учун жуда ўнғай. Чунки бемор врач ҳузурига келиб то дардини маълум қилмагунча, унга қандай дори-дармон зарурлигини ҳеч ким билмайди. Билгач эса, у ўша малҳамни излаб кўчама-кўча кезиб юришига ҳожат қолмайди. Ахир ўзингиз ўйлаб кўринг, дардманд кишининг шаҳар кезиб, дори-дармон ахтариб юриши қанчалар қийинлигини...

— Сўнгги йилларда республикамизда тадбиркорликка, мулкни давлат тасарруфидан чиқаришга катта аҳамият берилаётир. Хусусан, соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам хусусийлаштириш масаласи тез-тез тилга олинаётганлиги ҳеч кимга сир эмас. Лекин негадир сизлар хўжалик ҳисобида иш олиб бориб, анча чиниққан бўлишларингизга қарамай, мулкчилик шаклини ўзгартиришга совуққонлик билан қараётганликларингиз мени таажжублантираяпти. Балки қандайдир тўсиқлар ҳам бўлаётгандир. Бироқ нима бўлганда ҳам Марказий Осиёда ягона ҳисобланган сизларникидек йирик бирлашманинг айни пайтда қўл қовуштириб ўтириши бошқа тиббий муассасаларни чўчитиб қўйиши эҳтимолдан ҳоли эмас-ку?!

— Тўғри англабсиз. Бирлашмамиз хусусий мулк шаклига ўтиш учун аллақачон тайёр бўлган. Бунинг учун бизда тажриба ҳам, илмий жамоатчилик кучи ҳам етарли. Очиғини айтсам, бошқа муассасалардагидек чўчиш, «Эртага ҳолимиз қандай кечар экан» деб ҳадиксираш бизнинг жамоамизга ёт нарса. Фақат бунга юқори ташкилотлар томонидан рухсат берилса бас. У ёғини ўзимиз эплаб кетаверамиз.

— Ҳар куни эшигимиз остонасига юзлаб киши дардига даво излаб келади. Ҳеч қачон биз уларни ноумид қайтариб юбормаймиз. Негаки, уларнинг кўпчилигини вилоятлардан келган меҳмонлар ва хорижлик фуқаролар ташкил этади. Маҳаллий поликлиникаларимизда эса бундай мижозларни қабул қилиш учун анча расмиятчиликлардан ўтишга тўғри келади. Энди ўзингиз ўйлаб кўринг, дарддан азият чекаётган киши олдига ҳар хил қоғозларни қалаштиравериш инсофданми? Йўқ, албатта. Шундай экан, бирлашмамизга келаётган беморларга хизмат қилиш бизнинг асосий вазифамиз ҳисобланади.

Ўктам ДЎСТЁР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тадбиркорлик — давр талаби

МАКТАБ БОЙИБ КЕТАЯПТИ

Мингбулоқ туманидаги Довдуқ қишлоғида жойлашган 4-ўрта мактаб директори Собиржон Ғойиббердиев анча тадбиркор ва ишбилармон чиқиб қолди. Аслида ҳам ҳозир яратиб берилган ижтимоий муҳит, ҳуқуқий кафолатлар ҳар кимнинг омилкорлик билан шуғулланишига йўл очиб қўйибди, фақат ҳафсала ва фидойилик бўлса бас.

Ўтган йил мактаб томорқасида боқилаётган икки бош қорамол электр қуввати билан ишлайдиган кичик тегирмонга алмаштирилган эди. Мактаб ходими Ҳожимат Ғойипов ишнинг ҳадисини олган уста тегирмончи экан. Бу ускунанинг ўрнатилиши икки томон учун ҳам фойдали бўлди. Қишлоқдошлар узоқлари яқин бўлиб, иш сифатли ва арзон бажарилаётганидан хурсанд бўлишса, мактаб жамоаси бир оз даромад қилиш имконига эга бўлди. Шу ҳисобдан ўқув йилининг бошланишида кичкина зиёфат ташкил қилинди, мактаб ошхонасининг муттасил ишлаши таъминланиб, ўқитувчиларга анча ўнғайлик яратилди. Тажриба участкасида етиштирилаётган сабзавот, иссиқхонадаги турли кўкатлар, лимонзордаги ғарқ пишган мевалар ҳам келишилган нархда сотилаяпти. Яна икки бош мол сотиб олинди, улар обдон парвариш қилиб, семиртирилаяпти. Элликка яқин ғоз ва ўрдак эса ҳам гўшт, ҳам тухум дегани. Бир неча йил оллин ташкил қилинган боғ бу йил тўла ҳосилга кирди.

Ишлайман, деганни ҳамма қўллаб-қувватлар экан. Мактабни оталиққа олган Навоий номли жамоа хўжалиги маорифчиларга икки гектар ер ажратиб берди. У ерга буғдой сепилиб, ҳозир текис ундириб олинди. Яқинда кирсовун чиқарувчи цех ташкил қилишга киришилли. Яна бир нечта кичик корхона очиш режаси бор. Хуллас, имконият қилирган муродига етибди, дегандек, мактаб жамоаси таълим-тарбия ишларини жонлантириш йўлида сарфланадиган анчагина даромадга эга бўлаяпти.

Ҳ. СУЛТОНОВ.

"ЎЗБЕКМЕБЕЛЬ"

Ўзбек давлат-акционерлик бирлашмаси

1995 йилнинг 18 декабридан то 22 декабригача

Тошкент шаҳар Магазин - Мовзук кўчаси 254-уйда жойлашган "Тошкентмебель" акционерлик жамиятининг кўргазма павильонида 1996 йилга Савдо мебелини таъминлаш кўргазмасини ўтказади.

Савдо - кўргазмамизга марҳамат қилинг!

Маълум миқдордаги пулга йил бўйи реклама!

NEW

Рекламангизни

YELLOW PAGES OF UZBEKISTANда эълон қилинг!

Yellow Pages

Ўзингиз ҳақида, маҳсулотингиз ва бизнес оламида кўрсатадиган хизматингиз хусусида йил давомида 365 кун ва бир кеча-кундузда 24 соат маълумот беришдай ажойиб имкониятга биринчи марта эга бўлаяпсиз.

YELLOW PAGES OF UZBEKISTAN Ўзбекистон Республикасининг деярли ҳамма минтақаларидаги **25000** корхона, фирма, банк ва муассасанинг манзили ва телефон рақамларига эга бўлади.

YELLOW PAGES OF UZBEKISTANнинг йилига бир марта чоп этиладиган нашри **Internet-Worldwide** халқаро компьютер тармоғи орқали жаҳоннинг **120 та** мамлакатига тарқатилади ва **35 миллион** кишига етиб боради.

International Publishing House **YELLOW PAGES**

700077, Тошкент ш., Буюк ипак йўли, 42, 211-хона, тел.: (3712) 67-63-87, 68-78-76.

Горький автомобиль заводининг Ўзбекистондаги бош дилери

"ГАЗ" АВТОМАРКАЗИ

пул ўтказиш йўли билан Тошкентдаги омборхонадан темирйўл транспорти билан келтирилган қуйидаги янги автомобилларни харид қилишни ТАВСИЯ ЭТАДИ:

ГАЗ-31029-050 -051 -055 *стандартлар бўйича юксак талаблар даражасида тайёрланган;*

ГАЗ-3302 "ГАЗель" - *"Волга" автомобили базасида яратилган (100 км. га 11 литр бензин), соябонли, барча қулайликларга эга 1,5 тонналик юк автомашинаси.*

"ГАЗ" автомобиллари - энг зўр, ишончли ва чидамлидир!

"ГАЗ" автомобиллари - вақт ва йўллар синовидан ўтган!

Фақат бизда - *бир йиллик сифат кафолати берилади!*

Фақат бизда - *автомашина темир йўл билан етказиб берилади!*

Фақат бизда - *ДАНда рўйхатдан ўтиш муаммосиз!*

Фақат бизда - *таъмирлашда ва техник хизмат кўрсатишда "ГАЗ"нинг янги деталлари қўйиб берилади!*

Фақат бизда - *харид қилинган машина хавфсизлиги кафолатланади!*

Қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинсин: *24-50-11, 24-92-32*

соат 19.00 дан кейин: 48-93-96, 53-19-37.

Манзилимиз: *Тошкент тумани, Ҳасанбой посёлкаси, шаҳар айланма йўли ёқасида.*

BURSEL

INSAAT VE MAKINA SAN. TIC. A.S.

Туркия фирмасининг муҳри йўқолганлиги туфайли ҳақиқий ҳисобланмайди.

БИЛДИРИШ

Шу йил 13 декабрь чоршанба куни соат 14.00 да Ҳамза номидаги академик драма театри биносида Ўзбекистон халқ шоири, Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Меҳнат Қаҳрамони Раҳматулла Отақўзиев Уйғун туғилган куннинг 90 йиллигига бағишлаб юбилей кечаси ўтказилади.

Уйғун ижодининг мухлислари, юбилей кечасига марҳамат.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси котибияти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг жамоаси девон масъул ходими Э. Қўйлиевга отаси

Тоғай ҚЎЙЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти жамоаси етакчи муҳаррир, таниқли таржимон

Ҳасанбек ТЎРАБЕКОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдиради.

ХАЛҚ СЎЗИ · НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

· МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — Р. Жумаев.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0563. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 21.00. 1 2 3 4 5 6